პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, მეერთდეთ!

წელიწადი. მესამე

კომუნისტი

ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტის და სრ. საქ. მ., გ. წ. არ. და მატრ. დეპ. საბ. ცაკის ორგანო.

რედაქცია: ტფილისი, კრუფენ. № 4. მე-8 სართული

მთავარი კანტორა: ტფილისი, რუსთაველის პრ. № 24 მე-2 სართული ტელეფ. 6—48

რედაქციაში საქმისთვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-ექვსე დღეებისა 2-დან 3 საათამდე

ტელეფ. ნომრები რედაქტორის 14—76. მდივნის 10—58

ხელის მოწერის თვიური ფასი: საქართველოში 230.000 მ. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში 1200 მ. 1922 წ. ნიშნებით განცხადება—30 ათ. მ. ნონპარელის სტრიქონი. სამკლოდვიარო განცხადება 1 მილ. მ.

დღიური

საშინაო მიმოხილვა: გერმანიის პროტესტი, ვერსალის სულელური კრულების დარღვევის წინააღმდეგ, ახალი გადასახადები, ბიუჯეტი, საგაჭრო პალატის დანგრევა, ელექტროენერგიის ფასი.

ბელგიაში: ხამთომადნო მუშების გაფიცვა, განდეგილების გამოსვლა სოციალისტურ პარტიის დემონსტრაციაზე.

გერმანიაში: ბეკერის განცხადება მეურნეობის შესახებ, საკონფერენციის საერთაშორისოდ გაერთიანებული სოციალდემოკრატიული კონფერენცია.

ოსმალეთში: ეროვნული ყრილობის წევრთა უმრავლესობა მიღებულთ ხელობს ლოზანის ხელშეკრულებას.

№ 50 კვირა, 4 მარტი 1923 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 10.000 მან. № 50

„...მიწის რეფორმის გატარება დასრულდეს 15 მარტამდე!"

(სრულიად საქართველოს ცენტრ. აღმასკომის საგანგებო სესიის დადგენილებიდან).

14 მარტისთვის მოწვეულია საქართველოს კომპარტიის

მე-2-ე ყრილობა

დღის წესრიგი:
1. ცეკას ანგარიში.
2. ცენტრ. საკონტროლო კომისიის და სარევიზიო კომისიის ანგარიში.
3. საქართველოს ახალგაზრდობის კომკავშირის ცეკას ანგარიში.
4. საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს ბიუროს ფუნქციის მოხსენება პროფკავშირებში მუშაობის შესახებ.
5. ეროვნული მომენტი პარტიულ და საბჭოთა აღმშენებლობაში.
6. მიწის რეფორმის შედეგები.
7. სამეურნეო აღმშენებლობის ამოცანები საქართველოში.
8. არჩევნები.

წარმომადგენლობის ნორმა: საქართველოს კომპარტიის 100 ნამდვილ წევრისაგან—1 დელეგატი.

წევრი არმია გზავნის დელეგატებს სამხედრო პარტიულ კონფერენციიდან საერთო წესით.

პარტიული ყრილობის გახსნის ადგილის შესახებ გამოცხადებული იქნება დამატებით.

საქართველოს კომპარტიის ცეკას მდივანი მიხ. კახიანი.

ა. ს. ს. 18 მარტს თბილისში მოწვეული იქნება ორგანიზაციული

ამიერ-კავკასიის მე-2-ე ყრილობა

პარტიულ ყრილობის დღის წესრიგი:
1. ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის (პოლიტიკური და საორგანიზაციო) ანგარიში.
2. საკონტროლო კომისიის ანგარიში.
3. სარევიზიო კომისიის მოხსენება.
4. ახალგაზრდობის კომკავშირის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტის მოხსენება.
5. ფინანსიურ რეფორმის შედეგები და საგადასახადო პოლიტიკა.
6. ეროვნული მომენტი საბჭოთა და პარტიულ აღმშენებლობაში.
7. საორგანიზაციო საკითხები.
8. სამეურნეო აღმშენებლობის საკითხები.
9. არჩევნები.
10. მიმდინარე საქმეები.

წარმომადგენლობის ნორმა—პარტიის ყოველ 100 წევრზე 1 დელეგატი.

ტფილისი. კომპარტიის ამიერ-კავკასიოლქო კომიტეტის მდივანი—ა. **მიახნიკოვი.**

ს. ს. ც. აღმასკომის რეზოლუცია.

„საქართველოს ცენტრალურ აღმასკომის საგანგებო სესიამ, მოისმინა და მიწადმოქმედების სახალხო კომისარის მოხსენება და აღნიშნა რა, რომ მიწის რეფორმის სფერეში ერთი წლის მუშაობა, ტეხნიკურ პერსონალის სიმცირის გამო, არ იძლეოდა საშუალებას რეფორმის დასრულებისა და მშრომელი გლეხობის მიწით დაკმაყოფილებისათვის, დაადგინა: **აღიარებულ იქნას გადაუდებელ ამოცანად ხაბჭოთა ხელისუფლებს სათვის საქართველოში მიწის რეფორმის დასრულება,** ყოფილ მემამულეებისა და მესაკუთრეებისათვის მათი ეკონომიური ძლიერების—სახლების და მიწების ჩამორთმევის, მათი უქონლობის და მცირე მიწის მქონე გლეხებისათვის გადაცემის და დიდ შენობათა საზოგადო სავითარებისათვის გამოყენების გზით. ამ რეფორმის ფაქტიური გატარება დაევალოს ადგილობრივ საადგილ-მამულო კომიტეტებს, რომელთა მუშაობას ხელმძღვანელობს და აწესრიგებს № 17 დეკრეტის ძალით მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატი. დაევალოს მიწის პრეზიდიუმს გამოაქვეყნოს დებულება საადგილ-მამულო კომიტეტების მუშაობის შესახებ, მიწის რეფორმის გატარება დასრულდეს 15 მარტამდე.

მეორე სესიის 1 ნომრ. დადგენილების შესაცვლელად, შესამე სესიის დადგენს განისაზღვროს მიწის ნორმა ცაკის 1922 წლის 26 მაისის დებულების მიხედვით და ამ დებულების მე-6-ე მუხლი შემუშავებული იქნეს ამ დროად.

მხოლოდ იმ სოფლის მესაკუთრეს, რომელიც ბინადრობს ადგილობრივად ეწევა მეურნეობას, მოხუცებს შრომის უნარ დაკარგულებს, ქვრივებს ომლებს, სოფლის მუშა წითელ არმიელს და მუშათა და გლეხთა მილიციის მოსამსახურეს ეძლევა სრული ნორმა, სახელმწიფო და კერძო წარმოებათა ყველა მუშებს ეძლევათ ნახევარი ნორმა.

შენიშვნა 3: ამ წესიდან გამონაკლისი—ნახევარ ნორმის დატოვება დაეფუძნება შემდეგ კატეგორიებისათვის: სოფლის მასწავლებლებისათვის, სამაზრო და სოფლის აღმასკომების მუშაკთათვის, რომელთაც კავშირი აქვთ სოფლო მეურნეობასთან და საგარონომო და საბეითლო პერსონალის პირთათვის, ადგილობრივ საადგილ-მამულო კომიტეტების შეხედულებასთან შეთანხმების პირობით.

გაუქმებულ იქნეს დებულება საგანგებო საადგილ-მამულო კომისიების შესახებ და მოხდეს კომისიების ლიკვიდაცია როგორც ცენტრში, ისე ადგილებზე.

დაევალოს მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარს წარმოადგინოს „ცაკის პრეზიდიუმში პროექტი კომისიების ლიკვიდაციის და მათი სათანადო ორგანოებთან შეერთების შესახებ".

საბჭოთა ხელისუფლების ბადაგრილი დაჩქარებით რევოლიუციონერი გლეხაცოცხა დაამთავრებს მიწის რეფორმას დანიშნულ ვადაში, მიუხედავად მეზეფეიქების პროგოკაციული მუშაობისა, იმ მეზეფეიქებისა რომლებმაც ხელუხლებლათ დასტოვეს ფეოდალური ნაშთები საქართველოში გლეხობა მათ ლირსეულათ მაუსწორებდა

მარტის 15?!

რას გვაგრნებს და გვავალებს ეს საბჭოთა ორგანოების ხელმძღვანელობა, პროლეტარული პარტიის ... და ყველა პატიოსანო დამ... მუშურ-გლეხური ხელისუფ...ებაზ?

ამ დღისთვის უნდა დამთავრებულ ...ნეს საქართველოს მშრომელი გლ...ობის ნაშდვილი და საბოლოო განთავისუფლების დიადი საქმე. ამ დღისთვის უნდა დამსხვრეულ იქნეს უკანასკნელი ფეოდმოსაკიდი სოფლის ...ნომიკის ნიადაგზე და მათ გაჭეს უკუნითი უკუნისამდე ბრწყინვა... წოდების სოციალური და პოლიტიკური რაობის უკანასკნელი ნიშანი ნაშთი.

...ასეთია ბრძანებითი კარნახი ისტორიის. ასეთია ნება და სურვილი მშრომელთა მასსების.

...ნებისამსრულებლად გამოდის ...ურ გლეხური მთავრობა. საქართველ. ...ტრ. აღმასკომის უკანასკნელი სე... დადგენილება მიწის რეფორმის, ...ფეოდალურად დასრულების შესახებ ყველ... ვიცით. სრულიად უადგილოა ... ამ ქამათ და არც შეხვრეტება ...დგენილების მიზანშეწონილობის ...ურეობა —გინა ეს დადგენილება ...ეშმარიტებათა რიგის არ ეკუთვნ...

...რას ეკუთვნოდეს ეს საბჭოთა ორგანოების ხელმძღვანელობა, პროლეტარული პარტიის ...ებრ და ყველა პატიოსანო დამ... მუშურ-გლეხური ხელისუფ...ებაზ?

...ბოლოდ ერთი მოსაზრება უნდა მიუმატოთ ამ თავისთავად დამაჯერებელ ძალის არსენალს: საბჭოთა რესპუბლიკის მშრომელნი ებმებიან სისტემატიურ, მტკიცე და ძლევამოსილ ბრძოლა-მუშაობაში ეკონომიურსა და კულტურულს ფრონტებზე. ამ მუშაობის ფაქტიური გატარება დაევალოს ადგილობრივ საადგილ-მამულო კომიტეტებს, რომელთა მუშაობას ხელმძღვანელობს და აწესრიგებს № 17 დეკრეტის ძალით მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატი. დაევალოს ...ის პრეზიდიუმს გამოაქვეყნოს დებულება საადგილ-მამულო კომიტეტების მუშაობის შესახებ, მიწის რეფორმის გატარება დასრულდეს 15 მარტამდე.

მეორე სესიის 1 ნომრ. დადგენილების შესაცვლელად, შესამე სესიის დადგენს განისაზღვროს მიწის ნორმა ცაკის 1922 წლის 26 მაისის დებულების მიხედვით და ამ დებულების მე-6-ე მუხლი შემუშავებული იქნეს ამ დროად.

მხოლოდ იმ სოფლის მესაკუთრეს, რომელიც ბინადრობს ადგილობრივად ეწევა მეურნეობას, მოხუცებს შრომის უნარ დაკარგულებს, ქვრივებს ...ომლებს, სოფლის მუშა წითელ არმიელს და მუშათა და გლეხთა მილიციის მოსამსახურეს ეძლევა სრული ნორმა, სახელმწიფო და კერძო წარმოებათა ყველა მუშებს ეძლევათ ნახევარი ნორმა.

შენიშვნა 3: ამ წესიდან გამონაკლისი—ნახევარ ნორმის დატოვება დაეფუძნება შემდეგ კატეგორიებისათვის: სოფლის მასწავლებლებისათვის, სამაზრო და სოფლის აღმასკომების მუშაკთათვის, რომელთაც კავშირი აქვთ სოფლო მეურნეობასთან და საგარონომო და საბეითლო პერსონალის პირთათვის, ადგილობრივ საადგილ-მამულო კომიტეტების შეხედულებასთან შეთანხმების პირობით.

გაუქმებულ იქნეს დებულება საგანგებო საადგილ-მამულო კომისიების შესახებ და მოხდეს კომისიების ლიკვიდაცია როგორც ცენტრში, ისე ადგილებზე.

დაევალოს მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარს წარმოადგინოს „ცაკის პრეზიდიუმში პროექტი კომისიების ლიკვიდაციის და მათი სათანადო ორგანოებთან შეერთების შესახებ".

საქართველოს რევოლიუციონერმა გლეხაცოცხამ საბჭოთა ფეოდალურ-ბატონყმური ნაშთებისგან მიწა-წყალი დამოუკიდებლად დაიპყრო, მიწა-წყალი.

მიწის რეფორმა და მისი შედეგები

დღეს არც ერთი კითხვა არ იპყრობს მშრომელ მასსების ყურადღებას ისე, როგორც მიწის კითხვა. საბჭოთა ხელისუფლების ძირითადი მიწის კანონით (დეკრეტი № 17) რეფორმის გამტარებელი სარევოლიუციო ორგანოები სოფლის მიწის კომიტეტები ხელ-ახლა ამუშავდენ, რათა საბოლოოთ აღკვეთონ სოფლად ყოველივე ნაშთები ძველი ფეოდალური მიწის მფლობელობისა და აღაგმონ სოფლის შეძლებული („კულაკური") ელემენტები. სამაზრო აღმასკომებს და მიწათ-მოქმედების კომისარიატს უბრძანა მხოლოდ ამ კომიტეტების ხელმძღვანელობა.

მეტად რთულია, მეტად მწვავე საქართველოში მიწის საკითხი. მისი ტეხნიკურად მოწესრიგება აუარებელ ხარჯს და დიდ დროს მოითხოვს. ამიტომ არის, რომ, თუ სადმე მიწის მოწყობის ტეხნიკის მოლოდინში შეჩერებული იყო რეფორმის მსვლელობა, დღეს მიწის მუშას, მის სარევოლიუციო ორგანოებს, უხდებათ მთელი ენერგიის და ნებისყოფის დაპიმვა, რათა საბოლოოდ მიწის ბატონ-პატრონად გახდეს მიწის-მუშა და არ დარჩნენ ასეთებთან მოქმახორა ელემენტები, რომლებთაც სხვა და სხვა ხრიკებით აქ-იქ კიდე შეუნარჩუნებიათ ამა თუ იმ სახით მიწის მუშის ექსპლოატაციის შესაძლებლობა. მთელი სინამდვილე სოფლის ცხოვრების, მიწის სივრცის სავიწროე, სოფლებს შორის მიწის ფონდის გაწესერიგება, გადასახლების მოწყობა, მოიხოხეს როგორც თვით ხალხისაგან, ისე სახელმწიფოსაგან დიდ შრომას და ზნეკრეას.

მაგრამ ჩვენ გვწამს, რომ მშრომელი ხალხის რევოლიუციონური ნებისყოფისათვის შეუძლებელი არაფერია და ის ადვილად დასძლევს ამ სიძნელესაც.

ეს მუშაობა მით უფრო გაუადგილდება მშრომელს, რამდენად ის შეიგნებს, რომ მიწის სივიწროესთან ბრძოლა შეიძლება თვით მეურნეობის გაუმჯობესებით, ნიადაგის დამუშავებით, საქონლის გაშენებით, ნაკელის მოხმარით, თესლის გადარჩევით, მანქანების საამხანაგო შემოღებით. ასეთ პირობებში შესაძლებელი იქნება ერთ დესიატინა მიწის მოაცემინო გაორ-გასამკეცებული მოსავალი და ამნაირად აინაზღაუროო მიწის სივიწროის მავნე შედეგები. ამ მიზანს ემსახურება აგრონომიული განათლება და მიწის კომიტეტებმა, ადგილობრივმა და ცენტრალურმა მთავრობის ორგანოებმა სასოფლო-მეურნეობის გაუმჯობესების ზომებს უნდა მიაპყრონ მთელი თავისი ყურადღება.

მიწის-მუშის კეთილდღეობა, მისი ეკონომიურად გამძლავრება—ეს საფუძველია მუშურ-გლეხური სახელმწიფოს სიმძლავრისა. ეს არის მომავლის მუშაობა. დღეს-კი საჭიროა მტკიცედ ვიცოდეთ, თუ რითი უნდა ხელმძღვანელობდენ მიწის კომიტეტები სოფლად მიწის მუშის ბატონობის დასამყარებლათ, რომელსაც შეუძლია შექმნას მტკიცე ნიადაგი მომავალი აღმშენებლობითი მუშაობისათვის.

მიწის კანონს, რომელიც აღიარებს ძირითად პრინციპებს საბჭოთა მიწის-მოწყობისას, მოჰყავ ▯ წ. 26 მაისის დებულება. ეს დებულება განმარტებაა ძირითადი კანონისა. არაფერი არ შეცვლილა ამ კანონებში, ისინი სრულად ძალაში რჩება. დღეს მხოლოდ ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის მესამე სესიის დადგენილებით გაუქმებულია რამოდენიმე განმარტება, რომელიც საშვალებას აძლევდა არა მუშა ელემენტებს შეენარჩუნებიათ ნორმა ან ნორმაზე მეტი მიწა. ასეთი მუხლი ორია: ერთი—რომელიც აძლევდა მემამულეს უფლებას კულტურული ნაკვეთი ნორმაზე მეტი დაეტოვებია და რაც აღმოჩნდებოდა ნორმაზე მეტი საიჯარო ესადა სახელმწიფოსათვის. ეს ზომა, მმართველი თითქოს კულტურულ ნაკვეთების დასაცავად, ↳ამდვილად მემამულეების ინტერესებს ემსახურებოდა.

დღეს ამ კულტურულ ნაკვეთებს ულარიბეული მიწის მუშა არა ნაკლებს სიყვარულით მოუვლის.

მეორე მუხლი, რომელიც ნაწილობრივ გაუქმდა—ეს არის საბჭოთა მუშა-მოსამსახურეთათვის ნორმის უფლება. დღეს სამოქალაქო ორგანოებში მოსამსახურეთა მობილიზაცია აღარ არსებობს და ყველა მოსამსახურეთათვის თუნდაც ნახევარი ნორმის უფლების შენარჩუნება—ეს იგივე იყო, რომ ძველი ფეოდალური მფლობელობა გაგვენახვერებია და არ აღგვიკვეთა ძირიან ფესვითანათ. ძნელია ისეთი ოჯახის მონახვა საქართველოს პირობებში, რომ მას არ ყავდეს სახელმწიფო სამსახურში ან ოჯახის უმფროსი, ან წევრი. დღეს ც. ა. კ.-ის მესამე სესიის დადგენილებით ქვრივ-ობოლთათვის, დაფრდმილ სოფლის-მეურნეთათვის, წითელ არმიელთათვის, და მილიციონერთათვის რჩება ძალაში სრული ნორმა, და ნორმის ნახევარის უფლება კი ენიჭებათ მხოლოდ მსხვილ წარმოებათა ფიზიკურ მომუშავეებს, მუშებს და, როგორც გამონაკლისი, იმ ელემენტებს, რომლებიც სოფლს ესაჭიროებიან: სოფლის მასწავლებელს, აგრონომებს, ბეითლებს.

თვით სოფლის, მიწის მუშის, მის მიერ არჩეულ კომიტეტების ნებას და სიბრძნეს ეყრდნობა დღეს სოფლის კანონების, მიწის მფლობელობის გამტკიცება და ყოველი რევოლიუციონერისათვის და სოციალისტისათვის უდავო უნდა იყოს, რომ ეს გზა ეიორესათ სამართლიანი და ეშმარიტია მშრომელი ხალხის ინტერესების თვალსაზრისით.

ვ. ↳.

მიწის რეფორმის მნიშვნელობა ჩვენი სოფლისათვის

საბჭოთა ხელისუფლების მთავარი ამოცანა საქართველოში არის მიწის რეფორმის ცხოვრებაში გატარება, რაც საშუალებას აძლევს მცირე მიწის მქონე გლეხებს მიიღონ სრული ნორმა, რის მიღების უფლებაც მათ აქვთ.

ეს საჭიროა გლეხთა თვით რევოლიუციის ინტერესებისათვის.

თავის რევოლიუციონურ ბრძოლაში პროლეტარიატს იმედი უნდა ქონდეს გლეხების მჭრე დახმარებისა. ეს დახმარება მას შეუძლია მიიღოს იმ მუშაობის შემდეგ, რომლის შესრულება აუცილებელია სოფლად ყარირ გლეხთა ინტერესების დასაკმაყოფილებლად.

მთელი საუკუნეების განმავლობაში გლეხები ამუშავებდენ მიწას, რომელიც მემამულეებს ეკუთვნოდა. ეს მემამულეები განიარაღება, მათთვის ეკონომიურ ბაზის მოსპობით.

გლეხობის დიფერენციაციას შედეგად მოჰყვა ღარიბ გლეხთა მხრივ მბარის ლაჭარა და მათი აქტიური გამოსვლა თეთრგვარდიელთა წინააღმდეგ.

ყველა ქვეყნებში მიწის ნაკლულოვანება არის მთავარი მიზეზი გლეხთა უკმაყოფილებისა, რომელნიც ↳ერაფრით ვერ შერიგებიან იმ ძველმფლობელობას, რომელიც საშუალებას არ აძლევს მათ სრულად ასარგებლონ თავიანთი შრომის ნაყოფით.

არც ერთ კაპიტალისტურ ქვეყანას არ ძალუძს ამ საკითხის იმ სახით გადაჭრა, როგორიც მისაღებია მცირე მიწის მქონე გლეხებისათვის.

მხოლოდ რევოლიუციონურ მთავრობის მძლავრ ხელს შეუძლია დაკმაყოფილოს მიწის მუშები.

მხოლოდ პროლეტარულ ხელისუფლებას შეუძლია მიიღოს ზომები გლეხობის ინტერესების უზრუნველსაყოფად

ამასთანავე მიღებულია დადგენილება იმის შესახებ, რომ მიწის ნორმა რჩება სოფლის იმ მეურნეს, რომელიც თავისი ხელით ამუშავებს მას.

ამით საბჭოთა ხელისუფლება ანიარ ღებს ჩვენ პოლიტიკურ მოწინააღმდეგებს, რომელთაც „დემოკრატიულ რესპუბლიკის" არსებობის მეელი პერიოდის განმავლობაში ვერ შესძლეს ღარიბ გლეხების დაკმაყოფილება.

ჩვენ მიერ გატარებული მიწის რეფორმა შემოკრებს სოფლის ცხოვრებთ პროლეტარულ ხელისუფლებს გარშემო და განამტკიცებს კავშირს მუშებსა და გლეხებს შორის.

რუსეთში დიდი ხანია დასრულებულია საორგანიზაციო მუშაობა მიწად-მოწყობის სფერეში. ამ მუშაობას იქ წინ უსწრობდა სოფლის კულაკების განიარაღება, მათთვის ეკონომიურ ბაზის მოსპობით.

„ეროვნული ეკონომიკა" ↳ 1922 № 4 (ბერლინი)

დადგენილება

სრულიად საქართველოს ლოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა მიწათმოწყობის შესახებ.

(შესწორებული სრ. საქ. ც. ა. კ. მეორე და მესამე ხელიაზე შეტანილ ცვლილებების თანახმათ).

1.

ზოგადი დებულებანი.

1. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში მთელი მიწა-წყალი შეადგენს მთლიან სახელმწიფო ფონდსა და ამ მიწაზე მცხოვრებ მშრომელ ხალხის საერთო კუთვნილებას.

ამ ფონდს განაგებს და აწესრიგებს მხოლოდ მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატი.

2. მიწათმოწყობის მიზანია 1921 წ. აპრილის 6 ს თარიღისა და მე-17 №-ის დეკრეტის განხორციელება.

3. მიწათმოწყობის საგან შეადგენს:

ა) მიწით დაკმაყოფილება: 1) უმიწაწყლო გლეხისა და მცირე მიწაწყლის მქონე მეურნის; 2) კულტურულ, სამრეწველო, (როგორც სახელმწიფო ისე კერძო) და ადმინისტრატიული დაწესებულებისა და 3) კომუნისა, ამხანაგობისა, ან არტელისა და სხვა კოლექტივისა;

ბ) მჭიდროთ დასახლებულ სოფლების განტვირთვა და ახალშენების მოწყობა;

გ) მიწის დაქუცმაცების თავიდან აცილება და მიწების რაციონალურად დანაწილება

4) **გაუქმებულია** (იხ. მუხ. 7 1923 წ. 22 | 11 ც. ა. კ. დადგენილება).

2.

მიწის ნორმა.

5. მიწის ნორმის განსაზღვრის საფუძველია ცალკე მეურნეობა (კომლი) და მიწის ავკარგიანობა.

6. მიწის ნორმა ყოფილი საკუთარი მამულიდან დაეტოვება მხოლოდ იმ სოფლს მეურნეს, რომელიც სცხოვრობს ადგილობრივ და საკუთარის შრომით ეწევა მეურნეობას.

ადგილობრივ მცხოვრებ მოხუცებულ-დაგრდომილს და ქვრივ-ობოლს, როცა ისინი ცალკე კომლს წარმოადგენენ და მრჩენელი არა ჰყავთ, სოფლის მუშა-წითელ-არმიელს, მუშათა და გლეხთა მილიციის მოსამსახურეთ და მუშაკთ, ვინც საბჭოთა სამსახურში არჩევით დროებით მოწყვეტილია მეურნეობას, დაეტოვებათ სრული ნორმა.

ყველა სახელმწიფო და კერძო წარმოებათა ფიზიკურათ მომუშავე მუშებს, სოფლის მასწავლებლებს, სამაზრო, თემის და სოფლის აღმასკომების მუშაკთ, რომელთაც კავშირი სოფლის მეურნეობასთან არ გაუწყვეტიათ და საგარონომო და საბეითლო პერსონალს—დაეტოვებათ ნახევარი მიწის ნორმა, მიწის კომიტეტების თანხმობით.

8. გარდა წინა მუხლში აღნიშნული ცვლილებისა, ყველა დანარჩენი მუხლები 1922 წლის 26 მაისის „დებულებისა" ც. ა. კ. მეორე სესიისა შეტანილ ცვლილებებით დატოვებულ იქნან ძალაში მიწის მომზერგებელ ორგანოების საადგილებელი სახელმძღვანელოდ.

9. მიწადმოქმედების კომისარიატს მიწათ-მომწყობ განყოფილებას დაევალოს დაუყონებლივ შეუდგეს მიწების და მიწის მოსარგებლეთა რეგისტრაციას იმ სოფლებში, სადაც სასოფლო კომიტეტების მიერ გათავებული იქნება მიწათმომოწყობის პროცესი, ამ დადგენილების პირველი მუხლის საფუძველზე. რეგისტრაციის მთავარ მიზნათ უნდა იქნეს საახალშენო ფონდიდან შექმნა, რისთვისაც მიწათ-მოწყობის ტეხნიკუმები შეამოწმებენ სოფლის ყრილობის მიერ მოხდენილ გადაწყვეტილებას და შეიტანენ შიგ კორექტივებს, თუ სოფელმა არსებული ნორმის მიხედვით მეტი მისცა.

10. დაეკალოს მიწათ-მოქმედების კომისარიატს განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს საახალშენო საქმეს, რისთვისაც მიწათ-მოწყობის განყოფილებაში დაარსდეს საახალშენო ქვე-განყოფილება. დაევალოს იმავე კომისარიატს საახალშენო საქმისათვის საჭირო ხარჯთ-აღრიცხვის წარმოდგენილ ორი კვირის განმავლობაში და მიწათ-მოწყობის ყველა დარგებისათვის სათანადო ინსტრუქციების შემუშავება.

11. მიწად-მომწყობის განყოფილების შტატი გადიდებულ იქნეს საჭიროებისამებრ და მთელი ხარჯი მიწათ-მოწყობისა გაღებულ იქნას სახელმწიფო სალაროდან, რისთვისაც მიწათ-მოქმედების კომისარიატს დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სათანადო კრედიტი.

12. მიწების ჩამორთმევა დანაწილებით და რეგისტრაციით გამოწვეული ხარჯები, გარდა მთავრობისგან მივლინებული ტეხნიკურ პერსონალის ჯამაგირებისა და დღიურებისა, როგორც მაგალითად: სოფლის კომიტეტების, სამუშაო ჯიღდო, მუშების, გადასახიდი საშუალებების და სხვა ხარჯები გაიღონ თვით სოფლებმა, თემის კომიტეტის გაწერით.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხაბაშვილი.**

1923 წ. თებერვლის 22

ტფილისი—სასახლე.

დებულება

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა მიწათმოწყობის შესახებ.

(შესწორებული სრ. საქ. ც. ა. კ. მეორე და მესამე ხელიაზე შეტანილ ცვლილებების თანახმათ).

1.

ზოგადი დებულებანი.

1. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკაში მთელი მიწა-წყალი შეადგენს მთლიან სახელმწიფო ფონდსა და ამ მიწაზე მცხოვრებ მშრომელ ხალხის საერთო კუთვნილებას.

ამ ფონდს განაგებს და აწესრიგებს მხოლოდ მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატი.

2. მიწათმოწყობის მიზანია 1921 წ. აპრილის 6 ს თარიღისა და მე-17 №-ის დეკრეტის განხორციელება.

3. მიწათმოწყობის საგან შეადგენს:

ა) მიწით დაკმაყოფილება: 1) უმიწაწყლო გლეხისა და მცირე მიწაწყლის მქონე მეურნის; 2) კულტურულ, სამრეწველო, (როგორც სახელმწიფო ისე კერძო) და ადმინისტრატიული დაწესებულებისა და 3) კომუნისა, ამხანაგობისა, ან არტელისა და სხვა კოლექტივისა;

ბ) მჭიდროთ დასახლებულ სოფლების განტვირთვა და ახალშენების მოწყობა;

გ) მიწის დაქუცმაცების თავიდან აცილება და მიწების რაციონალურად დანაწილება

4) **გაუქმებულია** (იხ. მუხ. 7 1923 წ. 22 | 11 ც. ა. კ. დადგენილება).

2.

მიწის ნორმა.

5. მიწის ნორმის განსაზღვრის საფუძველია ცალკე მეურნეობა (კომლი) და მიწის ავკარგიანობა.

6. მიწის ნორმა ყოფილი საკუთარი მამულიდან დაეტოვება მხოლოდ იმ სოფლს მეურნეს, რომელიც სცხოვრობს ადგილობრივ და საკუთარის შრომით ეწევა მეურნეობას.

ადგილობრივ მცხოვრებ მოხუცებულ-დაგრდომილს და ქვრივ-ობოლს, როცა ისინი ცალკე კომლს წარმოადგენენ და მრჩენელი არა ჰყავთ, სოფლის მუშა-წითელ-არმიელს, მუშათა და გლეხთა მილიციის მოსამსახურეთ და მუშაკთ, ვინც საბჭოთა სამსახურში არჩევით დროებით მოწყვეტილია მეურნეობას, დაეტოვებათ სრული ნორმა.

ყველა სახელმწიფო და კერძო წარმოებათა ფიზიკურათ მომუშავე მუშებს, სოფლის მასწავლებლებს, სამაზრო, თემის და სოფლის აღმასკომების მუშაკთ, რომელთაც კავშირი სოფლის მეურნეობასთან არ გაუწყვეტიათ და საგარონომო და საბეითლო პერსონალს—დაეტოვებათ ნახევარი მიწის ნორმა, მიწის კომიტეტების თანხმობით.

შენიშვნა: 1. ოჯახის წევრად ჩაითვლება მოსწავლეც 25 წლის ასაკამდე.

შენიშვნა: 2, სამოსახლო და სხვა მიწის ნორმები აღნიშნულია ამ მუხლის ცალკე დამატებაში.

7. გაუქმებულია. (იხ. მუხ. 7 1923 წ. 22 | 11 ც. ა. კ. დადგენილებისა)

8. მიწა მიეცემა ყველა მოქალაქეს, რომელიც პირადი შრომით ამუშავებს მიწას და რომლის საცხოვრებელ წყაროსაც შეადგენს სოფლის მერნეობა, აგრეთვე ადგილობრივ მცხოვრებ მშრომელთა წრის ქვრივს, ობლებს და დავრდომილთ. ფონდიდან მიწის მიცემა სწარმოებს თავისუფალი მიწის ფონდის რაოდენობის მიხედვით.

შენიშვნა: მიწით პირველ რიგში დაკმაყოფილებულ უნდა იქნენ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქენი.

9. ახალშენში გადასახლებულის მიწით დაკმაყოფილება მოხდება იმავე ნორმით, რომელიც დაწესებულია იმ რაიონებისათვის, სადაც საახალშენო ფონდი არსებობს. მოახალშენე ვალდებულია თავისი უძრავი ქონება ძველი ბინადრობაზე გადასცეს ადგილობრივი საბჭოს განკარგულებაში ახალშენში მოწყობის შემდეგ, ხოლო არა უგვიანეს ორი წლისა დღიდან ახალშენში გადასახლებისა.

10. კომუნას, ამხანაგობას ან არტელს, მიწადმოქმედების სახალხო კომისარიატის ნებართვით, შეიძლება მიეცეს ესა თუ ის კულტურულად შემუშავებული მამული მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ კოლექტივში შეალენ იმ სოფლის, ან მომიჯნავე სოფლის უმიწაწყლო, ან მცირე მიწის მქონენი, რომელ სოფელშიაც მდებარეობს მამული. ასეთ კოლექტივში შეიძლება წევრად მიღება ერთ ან რამდენიმე გარეშე პირისა, თუ ისინი თავისი სპეციალური ცოდნით საჭირონი არიან ამხანაგობისათვის.

მიწის სარგებლობა

11. მიწის სარგებლობის ფორმა, იქნება იგი საკომლო, საამხანაგო, საკომუნო თუ სათემო თავისუფალია.

შენიშვნა: სათემო მიწის სარგებლობის მონაწილეს ნება აქვს ყოველ დროს გამოვიდეს სათემო წესიდან და ცალკე სარგებლობისათვის მიიღოს მიწის ხვედრი ნორმა.

12. მიწათმოწყობის მუშაობის დამთავრების შემდეგ მიწების გადაყოფა (переделка) აკრძალულია.

13. მიწის სარგებლობა არის უვადო, შეუწყვეტელი და საშვილიშვილო.

14. მიწის სარგებლობის უფლება მოისპობა:

ა) როცა ოჯახის ყველა წევრი თავის ნებით უარს იტყვის მიწის სარგებლობაზე;

ბ) ოჯახის გადაშენებით;

გ) როცა ოჯახი გადასახლდება ახალ ადგილზე;

დ) სასამართლოს გადაწყვეტილებით კანონში განსაზღვრული დანაშაულობისათვის.

ე) მიწის ჩამორთმევით სახელმწიფო საჭიროებისათვის (გზებისა და არხების გასაყვანათ, სახელმწიფო სამოწყველო დაწესებულებათათვის და სხვ.).

შენიშვნა: მეხუთე წერტში აღნიშნულ შემთხვევაში მიწის პატრონს უნდა აენაზღაუროს ზარალი და, შეძლების დაგვარად, მიეცეს სხვა მიწა.

15. მიწის სარგებლობის გადაცემა (გაყიდვა, ჩუქება, დაგირავება და იჯარით გაცემა) აკრძალულია. დამნაშავე პასუხს აგებს სისხლის სამართლის წესით და ჰკარგავს მიწის სარგებლობის უფლებას, ხოლო თვით ხელშეკრულება გაუქმებულათ ჩაითვლება.

შენიშვნა: განსაკუთრებულ შემთხვევაში სტიქიური უბედურების ვამო (მოუსავლობა, პირუტყვის გაწყვეტა და სხვა) ან მუშა ხელის დაკლების მიზეზით (მობილიზაციით გაწყვეა და სხ.) დროებით შერყეულ მეურნეობას, აგრეთვე ქვრივ-ობლებს და მოხუცებულ-დაგრდომილებს, უფლება ეძლევათ მიწა იჯარით გასცენ მიწათ-მოქმედების კომისარიატის სამაზრო-გაწყოფილების კონტროლის ქვეშ, რომელი განყოფილებაც მოქმედებს მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატის ინსტრუქციების თანახმად იჯარის შესახებ.

16. დაქირავებული შრომის სარგებლობა სასოფლო მეურნეობაში შეიძლება მხოლოდ ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტის კონტროლის ქვეშ.

ა) იმათთვის, ვისაც აქვს უფლება მიწის იჯარით გაცემისა (შენიშვნა მე-15 მუხლისა) და

ბ) სასწრაფო, ვადიანი სამუშაოს სეზონში: თოხნისა, მკისა, ეენახის ან სხვა მცენარეების წამლობისა, ჩაის ოკრეფისა, ჰერნახულის მოწევის დროს და სხვ.

17. მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატს დაეკალება შეიმუშაოს ამა დებულების განსამარტებლად ცალკე ინსტრუქციები.

დამატება.

მიწათ-მოწყობის დებულების მე-6 მუხლისა.

1. საქართველოს რესპუბლიკის ყველა მოქალაქეებ

სასოფლო მეურნეობის მდგომარეობა საქართველოში

აგრონომიული დახმარება გლეხობას—აი ჩვენი გადაუდებელი საქმე!

აგრონომიული დახმარების ქვე-განყოფილების მუშაობა

განყოფილების მოქმედების საგანს შეადგენს მშრომელ-მეურნეთათვის აგრონომიულ დახმარების მიწოდება სასოფლო-მეურნეობის ცოდნის გავრცელებით, მეურნეობის სხვა და სხვა დარგის გასაუმჯობესებლად პრაქტიკულ ზომების გატარებით და მავნე მწერებთან ბრძოლით.

კოხკრეტულათ ქვე-განყოფილების ორგანოთა მოქმედება გამოიხატება:

1) ლექციების და საუბრების მოწყობასა და მეურნეობის სხვა და სხვა დარგში რჩევის მიცემაში.

2) დასაძაკებელ პუნქტების (ჯიშიან ბუღეთით) მოწყობაში.

3) გამქირავებელ პუნქტების მოწყობაში მეურნეთათვის თანქანების და სამუშაო იარაღის მისაწოდებლათ.

4) მეურნეთათვის კარგ ღობოსების სათესლე და დასარგავ ძასლის და წაძლეულობის მიწოდებაში,

5) თავლსაჩინო ზომების გატარებაში საჩვენებელ მინდვრების მოსაწყობად, ოსტეპების, ბაღის, საფუთკრეების გასაშეებლად, აბრეშუმის ჭიის გამოსაკვეთათ და სხ.

6) მეურნეობის მავნე მწერებთან ბრძოლაში (შემსხვოვა აპაოატების გავრცელება, დეზინფექტორაცია წაძლობის სხვა და სხვა საშინა).

ზემოხსენებულის ცხოვრებაში გასატარებლად, თვითეულ 17 მაზრა-თაგან-ში, მოწყობილია სამაზრო აგრონომიული ორგანიზაცია. ამასთანავე მაზრები იყოფებიან რაიონებათ ეკონომიურ და ბუნებრივ ისტორიულ პირობების მიხედვით. სამაზრო ორგანიზაციას სათავეში უდგას მაზრის აგრონომი, ხოლო რაიონისას, ოგროლთა რიცხვი 3-დან 6-მდე ადის—რაიონის აგრონომი, ამათ გარდა მაზრაში არიან ინსტრუქტორები რაიონის მეურნეობის მთავარ დარგის სპეციალისტები და დაბალი აგრონომიული პერსონალი, რომელთაც ევალებათ ცხოვრებაში ტეხნიკური ზომების გატარება.

წარსულ წელს, სასურსათო კრიზისის გამო, მთავრობის მთელი ყურადღება მიქცეული იყო დათესილ მიწის სივრცის გაფართოებაზე.

ამ მუშაობაში მხურვალე მონაწილეობა მიიღეს აგრონომიულმა ძალებმა და ამ მიზნისათვის საგანგებოთ მოწვეულმა ცენტროთესის მოხელეთა

ყარზეა მოსდგარი საგაზაფხულო თესვის დრო. შესესიოთ ჭინდრო-ველებს. დაუთესავათ არ უნდა დარჩეს არც ერთი ფატავანი ველი.

მოკლე ანგარიში ცენტროთესვის მოქმედებისა

ნათესების დანაკლისის ლიკვიდაცია, მუდმივ სათესლე ფონდის დაარსება, მომზადება 1923 წ. გაზაფხულის დამთეს კამპანიის ჩასატარებლათ.

ნათესობის დანაკლისის ლიკვიდაცია.

ს. ს. ს. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობის მხნეობით და დაუღალავ მუშაობით ორი წლის განმავლობაში სამეურნეო ფრონტზე ნათესობის დანაკლისი, რომელიც 1921 წელში შიმშილით ემუქრებოდა რესპუბლიკას (200.000 დესეტინამდე) თითქმის მოისპო.

დამთეს კამპანიის პასუხისმგებელ ხელმძღვანელთა ყრილობამ 1922 წ. ივლისში, სახალხო კომისარიატების წარმომადგენელთა თანადასწრებით ერთის მხრივ და საქართველოს ცენტრალურმა სტატისტიკურმა სამმართველომ—მეორეს მხრივ ერთხმად აღნიშნეს, რომ წარსულ სამეურნეო წელში საქართველოში (აჭარისტანის და აფხაზეთის ნაწილი, ბორჩალოს მაზრის გამოკლებით) დათესილი იყო 556,000 დესეტინა, რაც აღემატება წარსულ წელში დათესილ მიწის რაოდენობას 90,000 დესეტინით. ხოლო შედარებით მშვიდობიან დროსთან ეს რაოდენობა გაიზარდა დაახლოვებით 10,000 დეს.

ამ ორი წლის განმავლობაში მთავრობამ დაურიგა მშრომელ გლეხობას სესხად 400,000 ფუთამდე სათესლე მასალა.

ამ მხრივ ჯერ ვერ გამოკეთდა საქმე საბრეთ ოსეთში და ახალქალაქის მაზრაში, რადგან 1918 და 1920 წ. წ. მეტად იყო დაზარალებული. აქ ნათესობის დანაკლისი გამოიხატა 30,000 დესეტინაში. ეს დანაკლისი გამოწვეულია უმთავრესად მუშა საქონლის და სამუშაო იარაღის უქონლობით, რომელიც განიავებული იყო ომიანობის დროიდან. ამასთანავე მრავალმა გლეხობამ დასტოვა მაზრა 1918-1919 წ. წ. და მხოლოდ ეხლახან დაუბრუნდა მუშაობას.

ნათესობის დანაკლისის ლიკვიდაციამ და წარსული 1922 წ. შედარებით კარგმა მოსავლმა გაამაგრა სამეურნეო ფრონტი.

სტატისტიკურ სამმართველოს და მიწათ-მოქმედების კომისარიატის გამოანგარიშებით, 1922 წ. საქართველომ მიიღო 33,4 მილიონი ფუთამდე ხორბლეულობა, გარდა კართოფილისა. ამავე ცნობებით საქართველოს რესპუბლიკის მცხოვრებთა გამოსაკვებათ, რომელთა რიცხვი უდრის 2,300,000 სულს, საჭიროა დაახლოებით ამდენივე ე. ი. 33,4 მილიონ ფუთამდე, ხოლო სათესლეთ 4 მილიონ ფუთი, სულ 37,4 ფუთამდე. ამ რიგათ დანაკლისი უდრის 4 მილიონ ფუთს, რაც შემოტანილ უნდა იქნეს გარედან.

სტატვასა და ნიადერგს რომ არ წაეხდინა ნათესობა, უეჭველია ამ კადრმა. ჩინებულათ ჩატარდა თესვის კამპანია, მაგრამ, ვინაიდგან აგრონომიული ძალები ამ კამპანიას მოუნდნენ, მივიწყებული იყო აგრონომიულ დახმარების სხვა დარგები. ამას ხელი შეუწყო უსახსრობამ და, ამგვარად, სოფლის მშრომელი გლეხობა დარჩა აგრონომიულ დახმარებას მოკლებული.

უმოქმედოდ იდგნენ გამქირავებელი პუნქტები, რიგიან თანქახების უქონლობის გამო; მათი შეკეთება, უსახსრობის გამო, შეუძლებელი იყო; საჭვენებელი მინდვრები დაიკეტა. აგრონომიულ პერსონალს არ ჰქონდა სახსარი ადგილა-მოსვლისათვის, რის გამო შეუძლებელი ხდებოდა მწყობრი აგრონომიული მუშაობა მაზრაში. რამოდენიმე თვის გახმავლობაში ჯამაგირების ძიულებლობამ აიძულა ერთი აგრონომი თავი დაენებებინა სამსახურისათვის. უსახსრობა ხელს უშლიდა მიწად-მოქმედების კომისარიატს მშრომელ გლეხობის მოსაწყობად, ოსტეპების, ბაღის, საფუთკრეების გასაშეებლად, აბრეშუმის ჭიის გამოსაკვეთათ და სხ.

6) მეურნეობის მავნე მწერებთან ბრძოლაში (შემსხვოვა აპაოატების გავრცელება, დეზინფექტორაცია წაძლობის სხვა და სხვა საშინა).

ზემოხსენებულის ცხოვრებაში გასატარებლად, თვითეულ 17 მაზრა-თაგან-ში, მოწყობილია სამაზრო აგრონომიული ორგანიზაცია. ამასთანავე მაზრები იყოფებიან რაიონებათ ეკონომიურ და ბუნებრივ ისტორიულ პირობების მიხედვით. სამაზრო ორგანიზაციას სათავეში უდგას მაზრის აგრონომი, ხოლო რაიონისას, ოგროლთა რიცხვი 3-დან 6-მდე ადის—რაიონის აგრონომი, ამათ გარდა მაზრაში არიან ინსტრუქტორები რაიონის მეურნეობის მთავარ დარგის სპეციალისტები და დაბალი აგრონომიული პერსონალი, რომელთაც ევალებათ ცხოვრებაში ტეხნიკური ზომების გატარება.

წარსულ წელს, სასურსათო კრიზისის გამო, მთავრობის მთელი ყურადღება მიქცეული იყო დათესილ მიწის სივრცის გაფართოებაზე.

ამ მუშაობაში მხურვალე მონაწილეობა მიიღეს აგრონომიულმა ძალებმა და ამ მიზნისათვის საგანგებოთ მოწვეულმა ცენტროთესის მოხელეთა

ბოლო ანგარიში

ბოლო ანგარიში ეჯიბრებიან მიწის რეფორმის ბალე დამთავრებაში. ჩამორჩენილები უნდა დამეფეთონ წინ წასულებს!

აგრარული რევოლიუცია

საქართველოს მშრომელთა აუწერელი ენტუზიაზმი და რევოლიუციონური აღფრთოვანება, რომელსაც გლეხები იჩენენ მოავალრიცხოვან სათეთო და სასოფლო მიტინგებზე პროლეტარულ რევოლიუციის მონაპოვრის: „მიწა მიწის უფალს“ ცხოვრებაში გატარების გამო, მოწყოსა ძათ მიერ საკოთხი ხელისუფლების მშრომელთა ბასების ერთად-ერთ ხელისუფლებად აღიარების და აგრეთვე აიტკიცების იმას, რომ ისინი თავად ანიან იბრძოლონ პარაზიტულ ელემენტების და ძათ ფაქტიურ დამცველეების ქართველი ინტელიგენციების ხანაღდეგ. გლეხობა ეყრდნობა. რა თავის ბალაუფლებას და რევოლიუციონურ კასოსიოეოებს იჩენს ბაეკინძალურ ყურადღებას და ეხეგიას ინწის ფეოდალთა და კულაკების ეკონომიურ ბატოხოთის დასაბაობად და ჩაორთოსეულ ბრძოლელთა სელით და ოფლით ბეეძნილ სინდიდრის გეგმიან და ოაციოსალურად ოთსაბმაოელად. გლეხთა ოეოლიუციები ისეთ ბეკოლდილ ბაზოეთ-ოიაკ კი, როგორიც აოის თინდეთის ბაზოა, ბეუოლდაკაა ყოფილ ბეტბატოხეთა და ბაკაკეთ ბაზე ბასდგაო ბეუოეკინსა ბოოკოკაციისა და სისინისა, ლაბოოკაკობს ინის შესახებ, რომ გლეხთა ბზად არის ინიციოლოოს ყოველგვარ ბაოკოლებების და ინ ჯაეუყეის ხინაოდეგ. ოოიელიც ხეტა ულიდეგ ბაინ ბეთილდლეოსისსთვის სათანადო პროოგესია ბეეძნა.

სპეციალისტის მაზრა.

რაც შეეხება ფაქტიურ ცნობებს, თითოეთის ბაზრა იღებეა შეიდგე ციფრეის:

ბაოოოოთმეულია	**ჩამორთმ.**	**იქნება**
ერწყოს რაიონ.	—328 დ.	— 328 დეს.
ბოკორმის და საკაოაულოს ოაკ.	—458 „	— 548 „
ინდეკოა და ბაინ ბინის თემში	—319 „	— 294 „
თითოეთის რ.	—198 „	— „ „
სულ	— 1303 დ.	—1170 დ.

ფშავ-ხევსურეთში სამწუხაროთ დიდი თოკლის და უგზოობის გამო კოპისიამ ვერ შესძლო გაგზავრეა. საჭიროა აგრეთვე აღინიშნოს, რომ საიკოთა ხელისუფლეამ მიიღო ესა თუ ის ზომები ოინოსკეთის და აოტინის თემების მცხოვრებთა მიწეთ უზრუნველყოფად (ამ თემებში ძალიან დიდი ხაკლუნოვანებაა მიწის).

ბორჩალოს მაზრა

ოიღებს რა თავის ხელში ძალაუფლებას, პროლეტარიატი ახდენს ნაციონალიზაციას ქარხნების, ფაბრიკების და კაპიტალისტების სხვა წარმოებების, ოოლეეიც გადადიან მუშეიის გახკარგულებაში, აგრეთვე უხდა ჩამოერთვას ემამულეებს, ბეგებს, ხანებს და თავადებს ინეეი და გადაეცეს მშრომელ გლეხობას. მშრომელთა გლეხობამ, რომელიც საუკუნოებით იძყოფებოდა კოხტრ-რევოლიუციონური ინძეეულეების, ხანების, ბეგების და თავადების ულეელ ქვეშ, ოეტომბრის დიდი ოეეოლიუციის საშუალებით დაბოლოს ძირიდან უკანასკნელთა მიწეები და ამ ეამად არეა საკოთა რუსეთში, არც ადეარბეიჯანში და საბჭოთა სომხეთში, მიწების ყოფილ მეპატრონეების ნახევარი დესიატინა მიწაც ალარ დარჩათ „მუქთახორებს არა აქვთ ადგილი საბჭოთა რესპუბლიკაში“—აი კომუნისტური პარტიის და პროლეტარული რევოლიუციის ლოზუნგები... და ამ დებულებას საბჭოთა ხელისუფლება მტკიცედ ატარებს ცხოვრებაში—ფაბრიკები და ქარხნები გადაეცა მუშებს, მიწები კი გლეხებს. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გლეხებმა მიიღეს მიწა და ამ ეამად გულდამშვიდებით ხნავენ და თესავენ, და ახლოოდ ერთად-ერთ საბჭოთა საქართველოში მიწის ოეფორმა აქამდე არ გატარებულა ისე, როგოოც საჭირო იყო, მოავალ ობიექტიურ მიზეზების გაძო. ქალაქებში ფაბოიკები და ქარხნები უკვე გადაეცა მათ ხამდვილ პატრონს, სოფლებში კი მიწები გლეხეს არ დაოიკებიათ, საქართველოს ცენტრალური აღმასკომის თეოეოოლის დადგენილების თანახმად ყველა მეძალეულეეეის, თავადების, ანხაურების, ბეგეეის, ხანეეის და სასულიეო პირთა მიწები უნდა გადაეცეს უმიწოწყლო და ძალიან მიწის ძეოიე გლეხობას და ამიტომ საქართველოს ყველა მაზრეებში დაიწყო ეს კაძპანია,—ორ სხვა ამხანაგეთთან ერთად საქართველოს მიწად-ოოქმედების სახ. კომისარიატმა მე გადგაკაკა ბორჩალოს მაზრაში. სადაოოის სადგურიდან ფეხით წავედით სოფ. ყიზილ-აკლილოში, სადაც ბეგეხკდა გლეხეეი, ოოიელთაც ჩვენ ვსთხოვეთ ეჩვენებინათ ჩვენთვის ალიასკოეის ბეეოოა. გვიპასუხეს რა, ბათ თაკის მხრივ გვსაოვეეს რაც ბეიძლება ჩქარა ხაგვეოთძინა ინეეი ეკაძეულეეეისათვის და გადაგვეცა ბათოკეს; გაიგეს რა, რომ ჩვენ სეოოოედ ამ ინეეის ხანოკედით, ბათ სიხაოულს სახლვარი აო ჰეოდა. ამითი ეე ეიოდა „აღკინინო, ოოო „ ყველა ბეოოოელნი, კეოძოთ კი გლეხი-ეალეები დიდათ დაიხტეოესეული აოიან ინწეს ოეფოოოით.

ქვემოდ ჩამოთვლილ 14 სოფლებში ჩვენ ძოვაწყვეთ სასოფლო და სათეთო ინწეს კოოიტეტეეი და ბეუდექით ემამულეების, ბეგეეის და სხვ. ინწეების ჩამოოთვეეა: ყოველ სოფელში ვიწვევდით გლეხების კრებას და მიწეს ოეფორმის შესახებ მოხსენების გაკეთეეის შემდეგ სიეის მიხედვით ვაოთძევდით „ეულაკებს“ მიწებს, ოომელიც გადადიოდა მიწის კომიტეტების განკარგულებაში. შემიძლია დაეთმატო, ოომ აშაგა-სერალის ეკაჩაგანის თემი არის მემამულეების „ეულაკების“ და ბეგების ცენტრი.

აშაგა-სერალის თემში. ჩამორთმეული მიწები:

1. სოფ. აშაგა-სერალში ახუნდოვების და სხვა „ეულაკებს“ ჩამოერთვათ 111 ნახ, დეს. იქვე ჯელალ-ბეგ ახუნდოოვს—ბაღი—13 დეს. წისქვილი 1 ორსართულიანი სახლი—1.

2. სოფ. ირაბლუში—181 ნახ. დ.

3. სან სენდ კაჩალუში—24. 4. ს. ს. ახალუ მალპუდლუ ღა კაია კოჩალ 111 დეს.

სულ აშაგა სერალის თემში 441 დეს.

ეკაჩაგანის თემში.

1. სოფ. კაჩაგა: ტოპჩიევი და სხ. „ეულაკებს“—100 ხახ. დეს. 2. სოფ. ტაკალუ: ინიგაროვებს—168 დ. 3. სოფ. ულაშლუში—47 დეს. 4. ალამამედლუში—40 დეს. 5. სოფ. ბიეროფიუ და ხან ახ ძუდლუ 29 ნახ. დ. 6. სოფ. კასიბლუ: კასიმოვებს და სხვებს—122 დეს. 7. სოფ. კოჩინლუში—4 დეს. 8. სოფ. ბატალლუში—9 დეს. 9. სოფ. ბატალლუში ფსაკვილი 1.

სულ კაჩაგანის თემში—520 დეს. მრავალ სოფლებში თვით გლეხეეი კრეეებზე ბრალდებას უეენებდეს ბეგეეს და ამბობდეს, ოომ „ბეგი, „ეულაკები“ ვალდებულნი უნდა იყვნენ ოოო ისინი აკადე ცოცხლები დარჩენენ. ზოგიერთ სოფლებში ყოფილ მუსავატელები, ოომელეეიც ძსახუნდენ ერეედ წოდებულ „დიკანი ინვიზიაში“ გამოვიდხეენ ძიხის კომიტეტების და საერთოდ ოეეფორმის წინააღმდეგ, მაგრამ ისინი თვით გლეხობამ ბეაჩერა და მიწის კომიტეტებში ყველგან აარჩეულ იენენ უბიწწყლო გლეხები და თავის ოეზოლეეციებში ისინი ერთხმად ეასალმეთ ბაბეთ ხელისუფლების ნაბიჯეეს:

ა. ტ.—ნ.

ინწის რეფორმის მიმდინარეობა

ბაზრები ერთმანეთს ეჯიბრებიან მიწის რეფორმის ბალე დამთავრებაში. ჩამორჩენილები უნდა დამეფეთონ წინ წასულებს!

თელავის მაზრა.

რაც შეეხება თელავის მაზრას, აქ ჩამორთმეულ მიწების რაოდენობა გაცილებით მეტია. აღნიშნულ მაზრის 3 თემში ჩამორთმეულია: ალაზანის ველში—629 და 2030 კვ. საჟ. იყალეთის და ხოდაშენის თემებში—324 1555 კვ. საჟ. ფშაკის თემში—578—1800 კვ. საჟ. სულ—1533 დეს.—585 კვ. საჟ.

ამ რაიონში გარდა მიწისა ჩამორთმეულია 5 სახლი, სამკითხველოს, საავადმყოფოს, შკოლის, აგრონომიულ დახმარების 5 პუნქტის მოსაწყობად და აგრეთვე 3 წისქვილი, რომელსაც აქვს დიდი ეკონომიური ხმიმეხელობა აღნიშნულ ადგილების მცხოვრებათათვის.

ზოტრაპანის მაზრა.

ეს წერილი უკვე დაწერილი იყო, როდესაც ჩვენ ინეეიღეთ დაბეტებითი ცნობეები ზოტრაპანის მაზრაში მ. წლის ოეფორმის მიმდინარეობის შესახებ.

ხარაგაულის ოაიონის 2 თემში და ნაწილობრივ ზესტაფონის რაიონში ჩაოოოთმეულია დაახლოვებით 2500 ქეეეეა მიწა 28 სახლი და 6 წისქვილი.

სახლების ერთი ნაწილი გადავიდა სათეეო ალმასკომების გახკარგულებაში, ხაწილი კი გადაეცა უსახლ-კაოო გლეხებს, ოომელთაც ბინები სრულიად აო გააჩნდათ.

კომისიას უფდებოდა ამავე დროს იმ ღალას უკახეე ჩამორთმეეეა, ოომელსაც თავადები და აზნაურები ფაორულად ართმეედნენ გლეხებს, ხხოლოდ ერთ დილიკოერის თემში ჩამორთმეულია 800 ფუთი სიმინდი, ო

მელეეე გადავიდა სათემო ალმასკომეეის გაეკეოგულებაში ღარიბთათვის დასაოოგებლად.

ყოფილი თავადეეი სცდილობენ გაძვრეეი ინეეის კოოიეიეებში. ასე ძაგალითად ამბაშუკეთის თემში სასოფლო მიწათ მობუყოო კომისიაში გაიეოა ყოფილი თავადი გიორგი ამბაშიძე, რათა გადაეხარჩუნებინა თავისი ეონება, ბაგრად ინედ-გაკრუეეული ინეულებული იყო კომისიისა ზეკაკვლეეეი თაკი დაეხეებინა კომისიაეი ძუეაობისათვის.

ა. ჯაფარიძე.

ბოლოს

ბეგების და თავადების ულეელ ქვეშ, ოეტომბრის დიდი ოეეოლიუციის საშუალებით დაბოლოს ძირიდან უკანასკნელთა მიწეები და ამ ეამად არეა საკოთა რუსეთში, არც ადეარბეიჯანში და საბჭოთა სომხეთში, მიწების ყოფილ მეპატრონეების ნახევარი დესიატინა მიწაც ალარ დარჩათ „მუქთახორებს არა აქვთ ადგილი საბჭოთა რესპუბლიკაში“—აი კომუნისტური პარტიის და პროლეტარული რევოლიუციის ლოზუნგები... და ამ დებულებას საბჭოთა ხელისუფლება მტკიცედ ატარებს ცხოვრებაში—ფაბრიკები და ქარხნები გადაეცა მუშებს, მიწები კი გლეხებს. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გლეხებმა მიიღეს მიწა და ამ ეამად გულდამშვიდებით ხნავენ და თესავენ, და ახლოოდ ერთად-ერთ საბჭოთა საქართველოში მიწის ოეფორმა აქამდე არ გატარებულა ისე, როგოოც საჭირო იყო, მოავალ ობიექტიურ მიზეზების გაძო. ქალაქებში ფაბოიკები და ქარხნები უკვე გადაეცა მათ ხამდვილ პატრონს, სოფლებში კი მიწები გლეხეეს არ დაოიკებიათ, საქართველოს ცენტრალური აღმასკომის თეოეოოლის დადგენილების თანახმად ყველა მეძალეულეეეის, თავადების, ანხაურების, ბეგეეის, ხანეეის და სასულიეო პირთა მიწები უნდა გადაეცეს უმიწოწყლო და ძალიან მიწის ძეოიე გლეხობას და ამიტომ საქართველოს ყველა მაზრეებში დაიწყო ეს კაძპანია,—ორ სხვა ამხანაგეთთან ერთად საქართველოს მიწად-ოოქმედების სახ. კომისარიატმა მე გადგაკაკა ბორჩალოს მაზრაში. სადაოოის სადგურიდან ფეხით წავედით სოფ. ყიზილ-აკლილოში, სადაც ბეგეხკდა გლეხეეი, ოოიელთაც ჩვენ ვსთხოვეთ ეჩვენებინათ ჩვენთვის ალიასკოეის ბეეოოა. გვიპასუხეს რა, ბათ თაკის მხრივ გვსაოვეეს რაც ბეიძლება ჩქარა ხაგვეოთძინა ინეეი ეკაძეულეეეისათვის და გადაგვეცა ბათოკეს; გაიგეს რა, რომ ჩვენ სეოოოედ ამ ინეეის ხანოკედით, ბათ სიხაოულს სახლვარი აო ჰეოდა. ამითი ეე ეიოდა „აღკინინო, ოოო „ ყველა ბეოოოელნი, კეოძოთ კი გლეხი-ეალეები დიდათ დაიხტეოესეული აოიან ინწეს ოეფორმეთ.

ქვემოდ ჩამოთვლილ 14 სოფლებში ჩვენ ძოვაწყვეთ სასოფლო და სათეეო ინწეს კოოიტეტეეი და ბეუდექით მემამულეეების, ბეგეეის და სხვ. ინწეების ჩამოოთვეეა: ყოველ სოფელში ვიწვევდით გლეხების კრებას და მიწეს ოეფორმის შესახებ მოხსენების გაკეთეეის შემდეგ სიეის მიხედვით ვაოთძევდით „ეულაკებს“ მიწებს, ოომელიც გადადიოდა მიწის კომიტეტების განკარგულებაში. შემიძლია დაეთმატო, ოომ აშაგა-სერალის ეკაჩაგანის თემი არის მემამულეების „ეულაკების“ და ბეგების ცენტრი.

აშაგა-სერალის თემში. ჩამორთმეული მიწები:

1. სოფ. აშაგა-სერალში ახუნდოვების და სხვა „ეულაკებს“ ჩამოერთვათ 111 ნახ, დეს. იქვე ჯელალ-ბეგ ახუნდოოვს—ბაღი—13 დეს. წისქვილი 1 ორსართულიანი სახლი—1.

2. სოფ. ირაბლუში—181 ნახ. დ.

3. სან სენდ კაჩალუში—24. 4. ს. ს. ახალუ მალპუდლუ ღა კაია კოჩალ 111 დეს.

სულ აშაგა სერალის თემში 441 დეს.

ეკაჩაგანის თემში.

1. სოფ. კაჩაგა: ტოპჩიევი და სხ. „ეულაკებს“—100 ხახ. დეს. 2. სოფ. ტაკალუ: ინიგაროვებს—168 დ. 3. სოფ. ულაშლუში—47 დეს. 4. ალამამედლუში—40 დეს. 5. სოფ. ბიეროფიუ და ხან ახ ძუდლუ 29 ნახ. დ. 6. სოფ. კასიბლუ: კასიმოვებს და სხვებს—122 დეს. 7. სოფ. კოჩინლუში—4 დეს. 8. სოფ. ბატალლუში—9 დეს. 9. სოფ. ბატალლუში ფსაკვილი 1.

სულ კაჩაგანის თემში—520 დეს. მრავალ სოფლებში თვით გლეხეეი კრეეებზე ბრალდებას უეენებდეს ბეგეეს და ამბობდეს, ოომ „ბეგი, „ეულაკები“ ვალდებულნი უნდა იყვნენ ოოო ისინი აკადე ცოცხლები დარჩენენ. ზოგიერთ სოფლებში ყოფილ მუსავატელები, ოომელეეიც ძსახუნდენ ერეედ წოდებულ „დიკანი ინვიზიაში“ გამოვიდხეენ ძიხის კომიტეტების და საერთოდ ოეეფორმის წინააღმდეგ, მაგრამ ისინი თვით გლეხობამ ბეაჩერა და მიწის კომიტეტებში ყველგან აარჩეულ იენენ უბიწწყლო გლეხები და თავის ოეზოლეეციებში ისინი ერთხმად ეასალმეთ ბაბეთ ხელისუფლების ნაბიჯეეს:

ა. ტ.—ნ.

ცნობები ადგილებიდან

ოზნი.

(დეპეშა)

მიღებულია სასწრაფო ზომები 15 მარტამდის გათავდეს მიწების ჩამორთმეევა-განაწილება.

საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე—გოცირიძე.

ლიუქსამბურგი.

(დეპეშა)

ჩამორთმეულია და გადაცემული ფონდში წისქვილი, მარანი, 16 ნახ. დესეტინა ხილის ბაღი და ვენახი, 820 ერთი მეოთხედი დესეტინა სახნავი მიწა.

სოკოლოვი.

ახალციხე.

(დეპეშა)

მიწკომების მუშაობა სოფლად წარმატებით მიმდინარეობს. სამ თემში მოთავებულია ნამუშევარის აღნუსხვა. სამ თემში ჩამორთმეულია და გადანაწილებული წვრილ ნაკვეთებით 611 დესეტინა. კომიტეტების დადგენილებანი სისრულეში მოძალეთ ორ ძიწკომზომელს.

გაგრილოვი.

ბორი.

(დეპეშა).

ჩამორთმეულია 1788 დესეტინა. განაწილებულია 775 დესეტინა, მეშაობის ისალელობა ეხეოგიულათ მიდინარეობს. **საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე ბერიოვოვი.**

თიანეთი.

(დეპეშა).

ჩამორთმეულია დაახლოვებით 100 ნაკვეთამდის—2000 დესეტინა. რეფოოოა სასურველად ტოოდება. დამატებით გაცხოოეეთ.

საადგილ-მამულო განყოფილების გამგე ივანაური.

ბოლნისი თემი

ჩამორთმეულია 1055 დღიური ფ. დაკმაყოფილებულია 400 კომლი.

ბოლნისის ქვე-განყოფილების მუშაობა

**ბოლნისის ქვე-განყოფილების ინსპექტორი ამბობს, ბოლნისელ ბეგებს ეშინიათ, ბოლნისელ ბეგებს ეშინიათ, ბოლნისელ ბეგებს ეშინიათ

ᲪᲘᲠᲙᲣᲚᲘᲐᲠᲣᲚᲐᲓ.

ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ 25 ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲝᲚᲥᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲔᲜᲐᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲔᲑᲘᲡ:

ძვირფასო ამხანაგებო!

1 | წ. 14 მარტს სრულდება **რუსეთის კომუნისტური პარტიის (ბალშევიკების)** არსებობის 25 წელი.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲛ ᲒᲐᲘᲐᲠᲐ ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ, ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐᲗᲐ ᲒᲖᲐ. ᲒᲘᲒᲐᲜᲢᲣᲠᲘ ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ 5 ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲛ ᲓᲐᲐᲠᲡᲔᲑᲘᲗᲘ ᲪᲐᲠᲘᲖᲛᲘ, ᲮᲝᲚᲝ ᲝᲥᲢᲛᲑᲔᲠᲨᲘ— ᲠᲔᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ.

ᲐᲛᲐᲓᲐᲛᲐᲓ, ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ ᲡᲒᲔᲑᲡ ᲘᲜᲘᲪᲘᲐᲢᲘᲕᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲔᲨᲘ ᲓᲐ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲝᲠᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ, ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ ᲐᲮᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲖᲔ, ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘᲡ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ 25 ᲬᲚᲘᲡ **ᲘᲣᲑᲘᲚᲔᲒᲘ.**

ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲡ ᲞᲐᲠᲢᲝᲛᲝᲗ ᲒᲐᲜᲣᲛᲐᲠᲯᲕᲝᲑᲘᲡ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲐᲮᲚᲐᲒᲐᲖᲠᲓᲐ ᲬᲔᲕᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲫᲘᲛᲔ ᲛᲫᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ ᲐᲮᲐᲚ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲨᲔᲠᲛᲝᲕᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲞᲧᲠᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐ

ავსტრიაში

ავსტრიის კომუნისტურ პარტიის რეფერატი.

მოსკოვი. 3 მარტი. 5 მარტს ვენაში იკრიბება ავსტრიის კომპარტიის პარტეიტაგი. განხილული იქნება საკითხები პარტიულ ტაქტიკის, პროფკავშირთა ამოცანების და სხვათა შესახებ.

ვენის პროფკავშირებში.

მოსკოვი. 3 მარტი. ვენის ქალაქის რკინის გზის მოსამსახურეთა პროფკავშირში გამწვავდა ბრძოლა კავშირის ლიდერებსა და ოპოზიციონურ უმრავლესობის შორის, ვინაიდან ლიდერები მუშების ადმინისტრაციის წინააღმდეგ ბრძოლის დროს უკანასკნელს უჭერდა მხარს. კავშირის ბევრი წევრები გამოვიდენ პროფკავშირებიდან და მათ განზრახული აქვთ ახალი პროფკავშირის დაარსება.

ავსტრიის კომპარტიამ მიმართა მოწოდებით, რომელშიაც აღნიშნავს, რომ საჭიროა ძველ პროფკავშირებში დარჩენა, ვინაიდან კავშირიდან გამოსვლა გაუმჯობესებს ლიდერ—გამცემლების მდგომარეობას.

სხვადასხვა ამბები

უმუშევრობასთან და სიძვირესთან ბრძოლა ჩეხო-სლოვაკიაში.

მოსკოვი. 3 მარტი. კომუნისტების შეკითხვასთან დაკავშირებით ჩეხიის პარლამენტში დაიწყო უმუშევრობასთან და სიძვირესთან საბრძოლველად სათანადო ზომების მიღების საკითხის განხილვა. სოციალურ უზრუნველყოფის მინისტრმა განაცხადა, რომ უმუშევრობა ერთი წლის განმავლობაში გაიზარდა 10-ჯერ. გასულ წლის ბოლოს შრომის ბირჟებზე აღრიცხული იყო დაახლოებით 250.000 უმუშევარი. ნახევარ დროს მომუშავეთა რიცხვი კიდევ მეტია. უმუშევართა-თვის სახელმწიფოს ყოველთვიურ დახმარებამ მიაღწია 50 მილ. ჩეხ. კრონს. მომარაგების მინისტრმა განაცხადა, რომ საქონლის გაიაფების მიზნით მთავრობა აშკირებს რკინის გზის ტარიფს, მაგრამ ეს იმავე დროს ამოკლებს სახელმწიფოს შემოსავალს 600 მილ. კრონით. გერმანელ დეპუტატებმა აღნიშნეს ს მრეწველობის მძიმე მდგომარეობა, რომელიც ასრულებს ომამდე წარმოებულ მუშაობის 20—50 პროცენტს.

ჰუნგარეთი.

ჰუნგრეთის ბიუჯეტის დეფიციტი.

რომი 3 მარტი. ჰუნგრეთის 1922 წლის ბიუჯეტს ქონდა 40 მილიარდი კრონის დეფიციტი.

ბრიტანეთის ვალების კონსოლიდაცია.

რომი. 3 მარტი. პრეზიდენტმა გარდინგმა ხელი მოაწერა კანონს ბრიტანეთის ვალების კონსოლიდაციის შესახებ.

საფრანგეთის ვალები.

ბერლინი. 3 მარტი. გაზ. „ტაიმსის“ ცნობით შტატების კომისია, რომელიც იხილავს ვალების კონსოლიდაციის საკითხს წინადადებას მისცემს საფრანგეთის მთავრობას დაიწყოს მოლაპარაკება საფრანგეთის ვალების შესახებ.

რუსეთ-საფრანგეთის დამოკიდებულება

მოსკოვი. 3 მარტი. საფრანგეთ-რუსეთის ურთიერთობის საკითხი დასმულია საფრანგეთის პრესის დღის წესრიგში. საფრანგეთის მთავრობის ზარახვები ჯერ კიდევ გამოურკვეველია. გაზ. „ინფორმასიონი“ ფიქრობს, რომ საკითხი ეხება რუსეთში განსაკუთრებულ ეკონომიურ კომისიის გაგზავნას და გამოსთქვამს აზრს, რომ საჭიროა დაუყოვნებლივ დაიწყოს მოლაპარაკება გერმანიასთან.

რეაქციონული გაზეთები სთმობენ თავიანთ ძველ შეურიგებელ პოზიციებს და სცდილობენ გამონახონ კომპრომისული გადაწყვეტილება.

გაზ. „გოლუა“ ფიქრობს, რომ საბამ ოფიციალურად დაუახლოვდებოდენ რუსეთს, უმჯობესია დაუცადონ რურის პრობლემების გადაწყვეტას. გაზეთი მხარს უჭერს რუსეთთან საგაჭრო ურთიერთობის აღდგენას ისეთ ფორმებში, რომელიც არ ბორკავს მოავრობას—ე. ი. კერძო ინიციატივის ფორმებში.

ასეთსავე აზრს გამოსთქვამს „ეურნალ დე-დება“.

წითელ რესპუბლიკებში

რუსეთი

„ჩვენი ამოცანები პარტიულ ყრილობაზე“.

მოსკოვი. 3 მარტი. „პრავდა“-ში მოთავსებულ წერილში—„ჩვენი ამოცანები პარტიულ ყრილობაზე“ ზინოვიევი სწერს: „უკანასკნელი წლის განმავლობაში პარტიამ თითქოს მეორეჯერ დაიპყრო პროლეტარიატის ფართო წრეები. ახალმა ეკონომიურმა პოლიტიკამ კი არ გააუარესა, არამედ გააუმჯობესა მუშების მატერიალური მდგომარეობა. სამუშაო ხელფასი საგრძნობლად გაიზარდა. მბარე ჯანსაღდება. სასოფლო მეურნეობას ემჩნევა გამოცოცხლება, მსხვილი მრეწველობა იწყებს აღორძინებას, მეურნეობის სწორი მეთოდები გამონახულია. ყველაფერი ეს იმის შედეგია, რომ პროლეტარიატმა განამტკიცა ძირითადი პოზიციები და ფართო მასებთან ერთად დაადგა პროლეტარული რეალიზმის გზას, რაც ნიშნავს ქალაქის სოციალისტური მრეწველობის სოფლის გლეხთა ეკონომიკასთან გაერთიანებას. მტრების იმედი, რომელსაც ისინი ამყარებდენ „ევოლუციაზე და გადაგვარებაზე“, არ გამართლდა. სახელმწიფოს უბადლო ხელმძღვანელი რევოლიუციის ამ ახალ ხანაში იყო და იქნება ჩვენი პარტია“.

სასოფლო-სამეურნეო განათლების ამოცანები.

მოსკოვი, 3 მარტი. „იზვესტიაში“ მოთავსებულია მესიაცევის წერილი—„სასოფლო-სამეურნეო განათლების შესახებ“, რომელშიაც აღნიშნავს: „რევოლიუციამ ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრა სოფელში ბატონყმობის ნაშთები და მიანიჭა უფლებანი გლეხს პოლიტიკური უფლება. მუშათა ფაკულტეტის სტუდენტი, გამოსული მუშების და გლეხების წრეებიდან, აგრეთეკ სულიერად გარდაქმნილი ძველი აგრონომი შესძღებენ პასუხის გაცემას სოფლის ახალ მოთხოვნილებებზე, სასოფლო-სამეურნეო მუშაობის ახალ საჭიროებებზე.

სოციალიზმი არის აღრიცხვა. ახალმა სპეციალისტმა სოფლის მეურნეობაში უნდა მოახდინოს აღრიცხვა სისწორით. საჭიროა შეიცვლა მთელი სასოფლო-სამეურნეო განათლების სისტემის, შეიცვლა უფრო ღრმა სპეციალიზაციის გზით და მისი შევსება ეკონომიური შეფარდების და გაღრმავების საშუალებით“.

პარტიული ცხოვრება

კვირას, 4 მარტს დილის 10 საათზე საქართველოს კომპარტიის ტფილისის ორგანიზაციის მეოთხე რაიკომის შენობაში დანიშნულია

რაიკომის პლენუმის სხდომა

სავალდებულოა რაიკომის ყველა წევრების და კანდიდატების დასწრება.

პასუხისმგებელი მდივანი: **რუბენი.**

მუშა-ქალის საერთაშორისო დღის კამპანიის ჩასატარებლად 8 მარტს.

საქარ.-კავკასიის ტფილისის კომიტეტის სამგზავრო-საჭიროებანდლო გაფოფილება

იწვევს და ამაგრებს რაიონებში შემდეგ ამხანაგებს

I **რაიონი**—ადამიძე, ბიბინეიშვილი და ლოსევი.

II **რაიონი**—ზილბერშაც, დალნაია, ალექსანდროვა, ერქომაიშვილი:

III **რაიონი**—ზავარიანი, ესაიანი, ლიადოვსკაია, შიოზნიანსკაია, გინსბურგი.

IV **რაიონი**—გოლუბევა, მახარაძე და დრაპკინა.

ყველა ამხანაგებმა ინსტრუქციების მისაღებათ უნდა მიმართონ რაიონებს.

საქ. კომპ. ტფილისის კომიტეტ. საგიტ.—საპროპ. განყოფილება.

საქართველოს კ. პ. თბილისის კომიტეტი

წინადადებას აძლევს პასუხისმგებელ მუშაკებს, რომლებიც იღებენ ჯამაგირს პასუხისმგებელ მუშაკების ტარიფით მე-17 ხარისხის ერთ-ნახევარ განაკვეთის ზევით, სამი დღის ვადაში შეიტანონ თბ. კომიტეტის ურთიერთ დახმარების კასსაში ჯამაგირის ზედმეტი ნაწილი დეკემბრის და იანვრის თვეებისა.

ტ. კ. მდივანი: **რუბენი.**

10 მარტს, 1923 წ. მოწვეულია

ფორაბნის სამაზრო პარტ-კონფერენცია

დღის წესრიგი:

1) საბჭოთა ფედერაციის საერთაშორისო ღა შ ნური მდგომარეობა.
2) სამაზრო კომიტეტის და სარევიზიო კომისიის ანგარიში.
3) ახალგაზრდათა კომკავშირის სამაზრო კომიტეტის ანგარიში.
4) სამაზრო აღმასკომის მოხსენება თავის მუშაობის შესახებ.
5) მოხ ნება რაიონებიდან.
6) მი ის ს ითხი.
7) **რგანი** ციული საკითხი.
8) **ზდინ** ე საკითხები.
9) **რჩევ** ბი: სამპარტკომის, სარევიზიო კომისიის და საქართველოს კომპარტ ის ბ ორე ყრილობის დელეგატების.

ბ | მ. მდივანი: **ქავთარაძე.**

ინტერნაციონალი ცხოვრობს

თბილისის ბირჟასთან არსებული კურსის დამწესებელი კომისიის ცნობები. 3 მარტი. 10 მან. ოქრო 6,300 ათ., გირ. სტერლინგი—4 ათ., დოლარი—905 ათ., ოსმალური ქაღ. ლირა—543 ათ., საბჭოთა ნიშნები—0,17

ქრონიკა

საქ. სახ. მეურნეობის უმაღლეს საბჭოში.

— **ჭიათურის რაიონის დაცვა წყალდიდობისაგან.** საქ. სახ. მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს სამთო კომიტეტის განკარგულებით დაარსებულ იქნა საგანგებო კომისია, რომლის მიზანია დაუყონებლივ შეუდგეს ჭიათურის შავი ქვის რაიონის გამაგრებას შემავალი წყალდიდობასთან საბრძოლველად. კომისიაში შედიან: სახ. მეურ. საბჭოს, ჰიდრო-აღმშენებლობის განყოფილების, რკინისგზის და „ჩიმოს“ წარმომადგენლები.

განათლების კომისარიატში.

— **მიწერილობა განგ. განყოფ გამგეებს.** განათლების კომისარიატის პროფ. განათლების მთავარ მმართველობამ შემდეგი შინაარსის ცირკულიარები დაუგზავნა განათ. განყოფილებების გამგეებს: თანახმად სახ. განგ. კომისარიატის მიერ გამოცემულ ინსტრუქციის მე-10 მუხლისა, ტეხნიკუმებში შემოსული სწავლის ფულის 20 პროცენტი უნდა გადმოგზავნილიყო ს. გ. კომისარიატში სპეციალურ თანხებში ჩასარიცხავად, მიუხედავად ამისა, რომ სამოსწავლო წლის პირველი ნახევარი სწავლის ფულის შეკრება უკვე დასრულდა, ზოგიერთ ტეხნიკუმებიდან არავითარი ცნობა არ არის მიღებული ფულის რაოდენობის შესახებ.

გაუწყებთ რა ამას, წინადადება გეძლევათ დაუყონებლივ გვაცნობოთ თქვენდამი რწმუნებულ ტეხნიკუმებში შემოსულ სწავლის ფულის რაოდენობა, ხოლო მათი 20 პროც. გამოგზავნოთ კომისარიატში არა უგვიანეს 15 მარტისა.

— **დამოკიდებულება ცენტრთან.** სახ. განათლების კომისარიატმა წერილობითი წინადადება მისცა განათლების განყ. გამგეებს, აცნობონ ყველა ტეხნიკუმების ზედამხედველებს რათა იქონინონ დამოკიდებულება მხოლოდ ადგილობრივ განათლების განყოფილებების საშუალებით. არც ერთ ქალაქზე, რომელიც იქნება გამოგზავნილი უშუალოდ პროფ. განგ. მთავარ მმართველობის სახელზე, პასუხი არ გაეცემა.

— **დახმარება წითელ არმიელებს.** მესამე რაიონის განათლების მუშაკებმა წითელი არმიის 5 წლის თავის დღესასწაულის გამო, თავიანთ შორის შეაგროვეს 35,321,000 მან. და საჩუქრათ გადასცეს წითელ არმიელებს. სახელმწიფო გამომცემლობამ წითელ არმიელებისათვის სათანადო ორგანოს გადასცა ქაღალდი, კონვერტი, ფანქრები და პირველ დაწყებითი წიგნები წერაკითხვის უცოდინართათვის და წიგნები სამკითხველოსათვის.

— **სახელმწიფო გამომცემლობისაგან.** ს. ს. ს. რესპუბლიკის სახელმწიფო გამომცემლობა თარგმნის გერმანულიდან ქართულად მარქსის, ენგელსის, კაუცკის და ლიუქსენბურგის თხუზულებებს სახელმწიფო გამომცემლობა სთხოვს ყველას, ვისაც აქვს აღნიშნულ პირთა თხუზულებანი გერმანულ ენაზე, ან მიჰყიდოს სახელგამს ან დროებით ათხოვოს მას. აღნიშნული წიგნები, რომლებიც გამოწერილი აქვს სახელგამს ბერლინიდან, მიღებისთანავე დაუბრუნდება პიტრონს დიდი მადლობით ახალი და უკეთესი გამოცემაში.

— **თბილისის წყლით მომარაგება.** ამხ. დიასამიძის მოხსენების თანახმად, რომლითაც გამოირკვა კატასტროფიული მდგომარეობა ქალაქის წყლით მომარაგების შესახებ, პრეზიდიუმმა დაადგინა, რათა დაუყოვნებლივ იქნეს შემქენილი ვირმანიაზი ნაკვეთილი ნასოსები და წინადადება მიეცეს საფინანსო განყოფილებას გამონახოს საშუალება და სათანადო თანხა სამი დღის განმავლობაში გადასცეს წყალსადენის განყოფილებას. აგრეთვე მიღებულ იქნეს ზომები რათა ქალაქი უწყლოთ არ დარჩეს ახალი ნასოსების მიღებამდე. აღიძრას შუამდგომლობა სახალხო კომისართა საბჭოს წინაშე, საზღვარ-გარეთიდან მიღებული წყალის საწმენდი შაბი 1,500 ფუთი, განთავისუფლებული იქნეს ბაჟისაგან.

სახალხო კომისართა ს ბჭოში.

— **საფუთო გადასახადი ქ. ბათომის სახარგებლოდ.** სახ. კომ. საბჭომ დაკმაყოფილა აჭარისტანის ცენტრალურ აღმასკომის შუამდგომლობა ბათომში საფუთო გადასახადის აკრეფის შესახებ. მხოლოდ საფუთო გადასახადიდან განთავისუფლებულია დროებით შემოსატანი შაქრის ფხვნილი.

— **დახმარება ბანდიტთან შეტაკების დროს დაყუბულ ამხანაგების ოჯახებს.** სახალხო კომისართა სასაბჭომ შრომის კომისარიატის გაკარგულებაში გადასდო 375 მილიონი მანეთი ბანდიტებთან შეტაკების დროს დაღუპულ 25 ამხანაგების ოჯახების ერთ დროულ დახმარ ბის მისაცემად. ამავე დროს წინადადება მიეცა შრ. კომ. სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილებას, რათა საჩქაროდ გამორკვეულ იქნას ბანდიტებთან ბრძოლაში დაღუპულ ამხანაგების რიცხვი მთელ რესპუბლიკაში, როგორც კომუნისტების ისე უპარტიოთა პირების და შემუშავებულ უნდა იქნას მათი ოჯახების დახმარების წეს-რიგი.

— **ფიზიკურ ობსერვატორ. ხარჯთ-აღრიცხვა.** სახ. კომ. საბ. აუცილებელ საჭიროებად სცნო თბილისის ფიზიკურ ობსერვატორიისთვის საჭირო თანხის გადადება. სახ. განათ. კომ. მიერ წარდგენილი ხარჯთ-აღრიცხვა ობსერვატორიის და მის განყოფილებების შესანახად—გადაეცა განსახილველად განსაკუთრებულ კომისიას.

ძალაქის აღმასკომში

— **მუშათა მოსახლეობა.** აღმასკომის პრეზიდიუმმა, მუშათა სახლების ასაგებ ფონდში ფულის შეტანის შესახებ, დაადგინა—ძალაში დარჩეს ძველი პრეზიდიუმის გადაწყვეტილება აღნიშნულ ფონდში 20 ათასი მანეთი ოქროთი შეტანის შესახებ, რის მიხედვით გაღებულ 600 მილიონს გარდა, შეტანილ იქნეს კიდევ 500 მილიონი დამატებით, ამ თანხებს უზრნველყოფად კი აღებული იქნეს ძირითადი მოძრავი ქონება, კუთვნილი საბინაო საალმშენებლო ამხანაგობისა. წარმომადგენელად „ცენტრო-სტროიში“ დანიშნოს კომ. განყოფილების გამგის მოადგილე ამხ. ასრიევი.

ჯანმრთელობის კომისარიატში

— **დახმარება.** წითელი არმიის 5 წლის თავის დღესასწაულის გამო ჯანმრთელობის კომისარიატის და საფარმაცევტო განყოფილების მოსამსახურეებმა ავადმყოფ წითელ-არმიელებისათვის სამხედრო საავადმყოფოს გადასცეს ურთიერთშორის შეგროვილი ფულით ნაყიდი 9 ფუთი და 9 გირ. შაქარი, 1,800 კოლოფი პაპიროსი და 900 კოლოფი ასანთი დ 3 ნახ. ფუთი ნამცხვრები.

კრებები და მოხსენებები

— **„განათლების მუშაკთა სახლში“.** ორშაბათს 5 მარტს საღ. 7 საათზე მათემატიკის ქვე-სექციაში 1) ამხ. კოლუმბეკოვის და ტომახინის მოხსენებების გამო წარმოებულ მსჯელობის დამთავრება. 2) ამხ. კალიშევსკის მოხსენება მოძრავი ფიზიკურ ქიმიურ და სხვა კაბინეთების მოწყობის შესახებ. 3) ინფორმაცია ახალი სამეცნიერო ლიტერატურის შესახებ.

ხუთშაბათს 8 მარტი საღ. 7 ს. ამხ. ნაკაშიძის მოხსენება თემა: თავისუფალი აღზრდა და შრომის სკოლა

სხვა და სხვა

— **ამიერ-კავკასიის კოპერატივთა წარმომადგენლების ყრილობა.** დღეს, ტფილისში გაიხსნება ამიერ-კავკასიის კოოპერატიულ ორგანიზაციათა წარმომადგენლების ყრილობა. ყრილობის მიზანია კოოპერატივთა საოლქო განყოფილებების შექმნა და განმანაწილებელი კოლეგიის ამორჩევა.

ხელოვნება

— **„ლონდა“.** დღეს რუსთაველის თეატრში წარმოდგენილი იქნება, მესამეთ, ვრიგოლ რობაჭიძის მისტერია „ლონდა“. რეჟისორი მარჯანიშვილი. დეკორაციები მხატვარ ირ. გამრეკელის.

— **„მედეა“.** სამშაბათს, 6 მარტს, რუსთაველის თეატრში პირველად ამ სეზონში წარმოდგენილი იქნება „მედეა“. მედეას როლს შეასრულებს ნინო ჩხეიძე. რეჟისორი მ. ქორელი.

დღეს თეატრებში

— სახელმწიფო ოპერა—პოპოვას ბენეფისი წარმოდგენილი იქნება „ტრავიატა“, სარაჯიშვილის, ნეიშნის, ზასლავსკაი-ს, ინაშვილის, კურბატოვის და ქურხულის მონაწილეობით. რუსთაველის თეატრი—„ლონდა“. სახალხო სახლი—ქართული წარმოდგენა. მუშათა კლუბი—რუსული წარმოდგენა პატარა თეატრი—ძმ. ადელხეიეფ-ის გასტროლი „მადამ სან ჟენ“. პროფკავშირთა კლუბი—კონცერტი და კ-ნო. ფოთელ-არმიელთა ცენტრალური კლუბი—რუსული წარმოდგენა. 1-ლი სახელმწიფო ოპერა—პირველი კონცერტი ქართველ ახალგაზრდა მუსიკოსებისა. კინო-მ ნინო—„ბოშა ქალის სიყვარული არ ჩაკრნა, სანამ ის ცოცხალია“. არფასტო—„სულთანის ქალის სიყვარული“. სარკის კინო—„სიკვდილის ბრჭყალებში“.

წერილები რედაქციის მიმართ

ამხ. რედაქტორო!

გთხოვთ „კომუნისტი“-ს მახლობელ ნომერში მომცეთ ნება განვაცხადო შემდეგი:

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების გამოცხადებამდე არ მქონდა ნამდვილი წარმოდგენა კომუნისტური პარტიის და მისი მოქმედების შესახებ, მაგრამ მენშევიკურ პარტიას თავიდანვე ვატყობდი, რომ ის ორი კურდღლის დაჭერას სცდილობდა, მუშათა გულის მოგებას და **ბურჟუაზიის საქმის გაკეთებას** ამის გამოც მათი ბატონობის დამხობამდე აღლოთი ვგრძნობდი, რომ ისინი მუშათა კლასის მოღალატეებია, საბჭოთა წესების გამოცხადებიდან, დავიწყე რა შეძლების დაგვარათ კომუნისტურ პარტიასთან თანამშრომლობა, სრულებით დავრწმუნდი პრაქტიკული დაკვირვებით და გამოცდილებით, რომ **მხოლოთ კომუნისტურ პარტიას უპირავს მედგრად მუშათა კლასის სრული განთავისუფლების დროშა.** ამიტომ მსურს გავხდე სრულ უფლებიანი წევრი ამ პარტიისა და ჩემი ძალი და ღონით ხელი შეუწყო მისი იდეალების სრულ განხორციელებას.

ბარნაბა ასათიანი.

3 მარტი 1923 წ.

გთხოვთ ეს განცხადება მოათავსოთ თქვენს გაზეთში.

ხანგრძლივი დაკვირვებით დავრწმუნდი რა იმაში, რომ კომუნისტური პარტია ეს ერთად-ერთია რომელსაც შეუძლია წაიყვანოს კაცობრიობა საბოლოო გამარჯვება—სოციალიზმისაკენ გულწრფელად ვაცხადებ: მე ამიერიდან გადავდივარ კომუნისტურ პარტიაში ტ მზათა ვარ სულით და გულით ვემსახურო მის დიად მიზანს. ზიზღსა ვუცხადებ კაპიტალისტებს და მათ ლაქიებს მენშევიკებს რომელთაც სურთ გახვიონ მსოფლიო კვლავ ყაჩაღურ ომში ერთი მუჭა კაპიტალისტების სასარგებლოდ.

კონსტანტინე სოლომონის ძე მიქაძე.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ბრძანება № 2.

თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმისა.

1 მარტი 1923 წ.

ქ. თბილისის აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმს წ. წ. 17 იანვრის № 3 სავალდებულო დადგენილების დამატებლად და დაამტკიც